

סיוף

תולדות הענף

ענף הסיוף הביא תהילה וכבוד רב לעם היהודי באליפויות העולם ובמשחקים האולימפיים. רבים וטובים היו הספורטאים היהודיים שניצחו בתחרויות הסיוף בזירה העולמית. שתי דוגמאות בולטות לכך הם ד"ר ינו פוקס (הונגריה), שזכה בארבע מדליות זהב, שתיים באולימפיאדת לונדון (1908) – אישית וקבוצתית, ושתיים באולימפיאדת שטוקהולם (1912) – אישית וקבוצתית; ואטילה (אליהו) פטשאור, שהיה גדול הספורטאים היהודים בהונגריה, וייצג את ארצו במשחקים האולימפיים באמסטרדם (1928). הוא זכה במדליית כסף, וכעבור ארבע שנים השתתף באולימפיאדת לוס אנג'לס (1932) וזכה בשתי מדליות זהב. בשנת 1928 הוא השתתף באליפות הקבוצתית בשישים וארבעה קרבות נגד טובי הסייפים בעולם, ולא נוצח אפילו פעם אחת. אטילה פטשאור נרצח בשנת 1943 בידי נאצים הונגרים במחנה עבודה באוקראינה.

הסיוף "עולה ארצה"

בארץ החלו לעסוק בענף הסיוף בשנת 1925, כאשר קומץ "משוגעים לדבר", שעלו מהונגריה, צ'כיה ואוסטריה, ארגנו "נשפי סיוף" ותחרויות פרטיות. זכות ראשונים שמורה לאדריכל שלום זקי, לרופא ד"ר אמודי ולמהנדסים שטרנהיים וטלהופר. אליהם הצטרף אחר כך המהנדס שלמה פופר, אלוף אוסטריה וצ'כיה. ב-1928 נערכה ההופעה הבינלאומית הראשונה של סייפים ישראלים בקהיר. התחרות נסתיימה בתיקו. במפגש גומלין בשלהי אותה השנה ניצחו המצרים.

התפתחות נוספת נרשמה בענף הסיוף עם משחקי המכבייה

השנייה בשנת 1935, שבה השתתף אנדרה קבוש, אלוף הונגריה, אלוף אירופה ואלוף העולם בשנים 1933, 1934, ו-1936, ובעל ארבע מדליות אולימפיות, שלוש מהן זהב. אנדרה קבוש נהרג בשנת 1944 על גשר "מרגרט" בין בודה לפשט, בעת שהופצץ על ידי הנאצים. תנופה נוספת לענף זה הייתה בשנת 1939 עם עלייתם ארצה של יצחק (קליין) קלעי, הורבט – הראל ואויפלבי-אלון מהונגריה, וקוגל, שהיה שלוש פעמים אלוף סלובקיה.

שני האנשים שתרמו יותר מכולם לקידום הסיוף בחיפה בתקופת המנדט היו יהודה כרמי ויצחק קלעי, שהקימו את מחלקת הסיוף במכבי. יצחק קלעי זכה אף באליפות הארצית הראשונה שנערכה בחיפה בשנת 1940. בתחרות הבינלאומית בחיפה זכה קלעי במקום הראשון, הן בחרב והן בפלורט.

בשנת 1943 זכתה יחידה כרמי באליפות נערות בתל-אביב; יהודה כרמי נבחר ליו"ר התאחדות הסיוף ויצחק קלעי נבחר למזכיר הכבוד. בשנה זו הגיע מספר הסייפים בחיפה ל-100 חברים, ובתחרות עד גיל 14 זכה אמנון כרמי במקום הראשון. שנה לאחר מכן נטל אבנר קרזבאום, תלמידו של קלעי, את אליפות הארץ ממורו, אך שנתיים לאחר מכן, ב-1946, זכה שוב קלעי באליפות.

במכבייה השלישית (הראשונה במדינה ישראל) התמודדה נבחרת הסיוף של ישראל בקולנוע "ארמון" בחיפה, בנוכחות כאלף צופים, עם הנבחרת האנגלית שכללה

יחידה כרמי (שלוש) כילדה, מתאמנת בחצר הבית בהזכרתו של יצחק קלעי

יצחק קלעי מימין, האיש שהניח יסודות מקצועיים בענף הסיוף בחיפה. בצילום יחד עם יאיר שלוש - אחד מתלמידיו

אלפרד נובל (סייף מצטיין עוד בהונגריה) נקבע כמאמן הנבחרת, כאשר התכנית שהותוותה לה הייתה אימון אחד בשבוע לכל הסגל בחיפה ועוד שני אימונים באגודות. בתחרות פנים חיפאית ניצחה הפועל את מכבי בסיוף (פלורט) בתוצאה 11:14.

בחדש מאי באותה השנה התקיימה אליפות ישראל לנשים בחיפה. שש נשים פילסו את דרכן לתחרויות הגמר: יחידה שלוש (הפועל) הוכרזה כאלופת ישראל, ועדנה יורדן (גם היא מהפועל חיפה) זכתה במקום השני. זאת ועוד, במקום החמישי זכתה מלכה קימל ובמקום השישי אילנה רוזנפלד (לנדאו), שתיהן מהפועל חיפה.

בחדש יוני התחרו ארבע הקבוצות הטובות במדינה על הבכורה בפלורט. האלופה, הפועל חיפה א', גברה בנקל על כל יריבותיה: על אס"א י-ם 2:7, על במ"ע ת"א-0:5, על הפועל חיפה - 0:5; אס"א י-ם סיימה במקום השני, הפועל חיפה ב' - במקום השלישי ובמ"ע במקום האחרון.

בתחרות בינלאומית בחרב ניצחה נבחרת אנגליה, שהופיעה בשם "לונדון" את הפועל חיפה 3:6. את הניצחונות לחיפה השיגו: יצחק קלעי - שטראוס - 2:5, יצחק קלעי - לאקי - 4:5, יצחק משולם - ג'יי - 4:5. בהפועל חיפה השתתף גם אמנון כרמי.

בחדש אוגוסט באותה השנה, לאחר שכבר נקבע שמיכאל רון, סייף הפועל חיפה, יהיה הנציג ה-34 של ישראל באולימפיאדת רומא, ערערו עסקנים על נסיעתו. לאחר דיונים וויכוחים רבים, הוחלט לקיים תחרות מבחן בין מיכאל רון ודוד מנדס מאס"א ירושלים. הקרב נקבע ל-8 באוגוסט 1960 במכון וינגייט, והשופט דב גולדוין מארה"ב ניהל את הקרב. מיכאל רון ניצח 1:2, וייצג את מדינת ישראל בתחרויות הסיוף באולימפיאדת רומא.

את אלן ג'יי (אלוף העולם בפלורט), ד' שליט (סגן אלוף משחקי האימפריה הבריטית), קופרמן (אלוף האימפריה הבריטית) וקוטון. יצחק קלעי הוביל את קבוצתו לניצחון סנסציוני של 6:10, בגוברו על אלן ג'יי 2:5, על קופרמן: 1:5, על שליט: 1:5 ועל קוטון 2:5. הישראלי הראל זכה בשלושה ניצחונות, ואלון בשניים. לאחר המכבייה נבחר קלעי ליו"ר התאחדות הסיוף.

קלעי היה אחראי על ענף הסיוף גם במכבייה הרביעית, ואימן את נבחרת החרב שזכתה שוב במקום הראשון.

הקמת ענף הסיוף בהפועל חיפה

תחילה התייחסו חברי הפועל לסיוף בהסתייגות מה, בשל הדעה הקדומה שלפיה זהו ספורט "לא פועלי". הפועל חיפה היה הסניף הראשון שהתחיל לעסוק בענף ספורט זה.

בשנת 1955 עבר יצחק קלעי, יחד עם מרבית סייפי מכבי חיפה לשורות הפועל חיפה, ואגודה זו הפכה לאחד ממוקדי הכוח של הסיוף הישראלי. חברים אחדים מחטיבת הסיוף של הפועל חיפה הגיעו במהירות לרמה שאפשרה את הכללתם בנבחרת ישראל במכבייה החמישית (1957). לאחר המכבייה הוקמה גם ועדה ארצית לסיוף שחבריה היו משה זוהר ויצחק קלעי. באותה התקופה כללה קבוצת הסייפים של הפועל חיפה מספר רב של ספורטאים, ביניהם מיכאל רון, יחידה כרמי, אמנון כרמי, משה שיטריט ועדנה יורדן. הם זכו כמעט בכל האליפויות הארציות והיוו את החלק המכריע בנבחרת ישראל. באמצע שנות ה-50, הצטרף אליהם משה חומוט שלימים הפך למאמן סייף טוב ואימן בין היתר גם את אודי כרמי.

בין השנים 1955-1964 התקיימו תחרויות ליגה לסיוף. הקבוצות הבולטות היו, במ"ע, תל אביב, מכבי רמת גן, ימק"א י-ם, אס"א ת"א, מכבי והפועל חיפה. סייפי הפועל חיפה זכו במרבית התארים, אולם היה קשה לשחזר את רשימת האלופים המדויקת מחוסר תיעוד מתאים.

שנות השישים

שנת 1960 הייתה אחת השנים העמוסות בתחרויות הסיוף. במבחן קדם אולימפי שנערך במכון וינגייט, כבש יצחק קלעי את המקום הראשון, ללא הפסד כלשהו, אולם לא נכלל בהרכב המשלחת לאולימפיאדת רומא (1960). הוא פרש מפעילות אך המשיך להתאמן (אם כי לא להתחרות) במחלקת הסיוף של הפועל חיפה.

ההכנות לקראת אולימפיאדת רומא (1960) הניבו תחרויות רבות בענף הסיוף, אבל גם סכסוכים רבים בין העסקנים. כבר בחדש ינואר 1960 נקבע סגל של שבעה סייפים - יצחק קלעי, מיכאל רון, דוד - ון הלדר, דוד מנדס, משולם, אמנון כרמי וע' כרמי.

לאחר התחרות הורכבה נבחרת הפועל לכינוס התשיעי של הפועל (1971) באופן הזה: אורי שמשוני, חיים בינשטיין, רפי ליאור (הפועל חיפה) בסגנונות החרב והרומח, אבישי יעקובוביץ (חיפה) ברומח וגבי סימון (חיפה) בחרב.

בראשית שנות ה-70 עלה ארצה, התיישב בחיפה והתאמן בה מיקי ורדי, אחד הסייפים המוכשרים ביותר באותה התקופה. מיקי ורדי הוא יליד רומניה והיה חבר בנבחרת רומניה בסיוף בשנות ה-60, ואף נחשב לאחד הסייפים המצטיינים במדינה. בשנת 1971 הוא נשא לאישה את מוניק הווי, ספורטאית יהודייה, שהייתה אלופת הנוער של צרפת בסיוף בשנים 1967/1968 וחברה קבועה בנבחרת הלאומית והאולימפית של מדינה זו. מוניק הווי התאמנה ואימנה בחיפה, ובנוסף להיותה חברה בנבחרת ישראל שהתכוננה לאולימפיאדת מינכן (1972), היא גם מונתה למאמנת משנה של נבחרת העתודה. לאחר מספר חודשים, וללא כל התראה מוקדמת, עזב הזוג ורדי לצרפת כשברשותם כל הציוד שהוענק להם בארץ. למרות הדרישה של אנשי איגוד

בשנת 1964 נסעה אלופת המדינה בסיוף, הפועל חיפה, לשורת תחרויות בהולנד כאורחת המועדון "אברמס" בהאג. את קבוצת הפועל חיפה ייצגו אמנון כרמי, אנדריי אלטמן, גבי סימון (שלושתם מחיפה) וד"ר יוליוס צורף ממכבי רמת גן.

בתחרות הראשונה נגד המועדון המארח ניצחו החיפאים 0:10. התחרות השנייה הייתה נגד הסגל של נבחרת הולנד והסתיים בתוצאה 8:8 (הפגיעות 57:58 לטובת החיפאים). התחרות השלישית הייתה נגד נבחרת הצבא ההולנדי, שבה ניצחה הפועל בתוצאה 7:9. הניצחון הרביעי היה נגד נבחרת הסטודנטים של הולנד בתוצאה 7:9. בתחרות גומלין נגד המועדון המארח "אברמס" (שתוגברה בסייפים לאומיים), נרשם ההפסד היחיד במסע להולנד. ההולנדים ניצחו בתוצאה 7:9.

במסגרת הקבוצתית של עונת הסיוף 1965/1966 קצרה הפועל חיפה את כל התארים: חרב, פלורט וכן בגביע יום העצמאות. באותה השנה נתמנה עו"ד אמנון כרמי לשופט בצפת וליו"ר איגוד הסיוף בישראל. יש לציין כי אחד הסייפים הבולטים אז היה דביר זורב יליד גרוזיה שזכה ב-1974 באליפות ישראל בחרב (בשנות ה-80 הוא עבר למכבי).

בשנות ה-50 וה-60 נערכו גם אליפויות קבוצתיות ברומח ובחרב. ברומח החזיקה הפועל חיפה בבכורה עד שנת 1967, ואילו בחרב זכתה הפועל חיפה בכל האליפויות (בשנות ה-50 וה-60), למעט שנת 1968, שבה זכתה הפועל צפת. ב-1965 זכה אמנון כרמי באליפות ישראל בחרב (בפעם השלישית), וב-1969 זכתה אילנה לנדאו באליפות ישראל ברומח (נשים).

בעונת 1965/1966, במסגרת האליפות הקבוצתית, זכתה הפועל חיפה בכל התארים: בחרב, בפלורט (רומח) וכן בגביע יום עצמאות. בשנים אלה עברה לחיפה מפתח תקוה, הסייפת המצטיינת נילי דרורי שנישאה למאמן הטורקי מאמד קרמטה שאימן את הנבחרת ובאגודה והם עברו לגור בטורקיה.

שנות השבעים והשמונים

בתחילת שנות ה-70 גרפה הפועל תארים והישגים למכביר. באליפות הפועל שהתקיימה בשנת 1970 השתתפו למעלה מ-400 סייפים מעשרות רבות של סניפי הפועל בכל רחבי הארץ. כ-250 סייפים עלו לתחרויות הגמר. יורם זינובר מהפועל חיפה זכה באליפות בחרב בדרגה לאומית. באליפות הקבוצתית ברומח בדרגה לאומית זכתה קבוצה א'. גם באליפות הקבוצתית בחרב בדרגה לאומית זכתה קבוצה א'. אבישי יעקובוביץ זכה באליפות עד גיל 20 ברומח. גבריאל אלטמן – באליפות עד גיל 14 ברומח. נורית כרמי – באליפות עד גיל 12 בנות - ברומח. אדי מנהיים – באליפות עד גיל 12 בנים - ברומח.

גבי אלטמן

יואב אופנברג

גבי סימון

שנערכה בשנת 2002, הוא זכה במקום השני. כמו כן זכה יואב אופנברג באליפות ישראל ב-2000, ב-2001 וב-2004 ושימש כקפטן נבחרת ישראל.

סייפים נוספים הראויים לציון הם לירון אולמן, שזכתה באליפות ישראל (2002) והגיעה לחצי גמר אליפות אירופה ואליפות העולם באותה השנה; יורם הריס, אלוף ישראל לבוגרים בשנת 1995; שחר אולמן, סגנית אלופת ישראל (1998); ויקה חלפון, שהייתה אחת הסייפות המצטיינות כבר בגיל 16; נמרוד גינזבורג, והמצטיין שבחבורה: תומר אור.

מאז שנת 1994 זכתה הפועל חיפה באליפות המדינה במשך עשר שנים רצופות ברומח (פלורט-ההתמחות העיקרית של המחלקה), ובשנת 2003 זכתה באליפות המדינה גם בחרב. בשנים האחרונות קיבלה המחלקה, המנווטת בכישרון ע"י אודי כרמי, סיוע רב מרשות הספורט העירונית (מתקן ראוי לאימונים ותקציבים סבירים לקיום המחלקה). כיום פועלת הנהלה ציבורית, בראשותו של ישעיהו (שיקי) כץ, שהוא גם חבר בהנהלת איגוד הסיוף וחבר הוועד האולימפי, ולצדו פועלים אנשי ציבור נוספים התורמים מזמנם וממרחם.

הסיוף להחזרת הציוד, הוא לא הוחזר עד היום לישראל. בשנת 1971, לאחר שנים רבות של שליטה בסיוף הישראלי, הפסידה הפועל חיפה את תואר האליפות למכבי רמת גן, אף על פי שסיימה בתיקו 8:8. יחס הפגיעות הטוב יותר העניק את האליפות לרמת גן. לעומת זאת, באליפות הפועל באותה השנה קטפה הפועל חיפה את רוב התארים: בגילאי 16 זכה בועז מונק מחיפה במקום הראשון ברומח. בבוגרים, דרג לאומי, זכה יורם זינבר במקום הראשון בחרב. הפועל חיפה הוכרזה כאלופת הפועל ברומח בשנת 1971.

בשנת 1972 זכה גבי סימון באליפות חרב של הפועל, לאחר שניצח בתחרות הגמר את חברו להפועל חיפה, יורם זינבר, בתוצאה 4:5. באליפות הנשים בחרב זכתה במקום הראשון מיכל פוגל מהפועל חיפה. בשנים הבאות הושגו הישגים נוספים על ידי סייפי הפועל: בשנת 1973 זכה איגור וילנסקי באליפות ישראל בחרב; בשנת 1974 זכה גבריאל אלטמן באליפות ישראל ברומח; בשנת 1976 זכה גבריאל אלטמן באליפות ישראל ברומח וגם בדקר; בשנת 1976 זכו אלכס מוסקוביץ באליפות ישראל בחרב, ותמר גרינשפון באליפות ישראל ברומח; בשנת 1977 זכו גבריאל אלטמן באליפות ישראל בדקר וגבי סימון באליפות ישראל בחרב.

בשנות ה-80 חלה התקדמות ניכרת בסיוף החיפאי, שבאה לידי ביטוי בעיקר ברומח. תרומה משמעותית לעלייה זו הייתה של אודי כרמי (בנו של אמנון כרמי) שהשיג את התואר אלוף הארץ רק פעם אחת (מכיוון שלא התקיימו תחרויות) בשנת 1980, אך השיג הישג מרשים, כאשר זכה בשנת 1987 במקום הרביעי באליפות העולם בלוזאן, שווייץ. בשנת 1984 זכתה גם הפועל חיפה באליפות קבוצתית ברומח, ובשנת 1990 זכה ים מיכאלי מהפועל חיפה באליפות ישראל ברומח (גברים).

שנות התשעים ושנות האלפיים

בשנת 1991, לאחר שנחתם הסכם עם עיריית חיפה, עברה כל מחלקת הסיוף של הפועל חיפה לחסות העירייה, אשר קלטה ואימצה את הסיוף והעמידה את אולם הספורט בקריית אליעזר לרשות המחלקה. אודי כרמי אימן את המחלקה, ובמקביל למדו חלק מהספורטאים גם בכיתות הספורט של ביה"ס "עירוני א". לאחר מספר שנים החלו להופיע ספורטאים מצטיינים שהובילו את המחלקה להישגים נאים:

ניתן לציין את יואב אופנברג, שצבר מספר תארים לא מבוטלי: הוא עלה לגמר בתחרות הבינלאומית בבודפשט בשנת 1995, וזכה גם במקום השני בתחרות שנערכה בקומו באותה השנה. בשנת 1997 הוא זכה באליפות המכבייה. בתחרות בינלאומית בוונצואלה שנערכה בשנת 1998 הוא הגיע לגמר, ובאותה השנה הגיע לגמר גם בתחרויות גביע העולם שנערך בחיפה. בתחרות הבינלאומית בבורדו,

אימון בבית הפועל בשנת 1990 בתקופת מלחמת המפרץ

אליפות ישראל

בשנות ה-50 ובשנות ה-60 (עד 1964) נערכו אליפויות סדירות פתוחות בענף הסיוף, אולם קשה היום לשחזר את רשימת האלופים המדויקת בשל היעדר תיעוד מתאים.

בשנות ה-50 וה-60 נערכו גם אליפויות קבוצתיות ברומח ובחרב.

הפועל חיפה החזיקה בבכורה ברומח עד שנת 1967, בחרב זכתה הפועל חיפה בכל האליפויות (למעט זו שבשנת 1968, שבה זכתה הפועל צפת) עד שנת 1978.

מלכה קימל - שמשוני
אלופת ישראל שלוש שנים רצופות

גברים מהפועל חיפה. שזכו בתואר אלוף ישראל.

שנה	רומח	חרב	דקר
1958	מיכאל רון	יצחק קלעי	
1959		יצחק קלעי	
1961		אמנון כרמי	
1963		אמנון כרמי	
1965		אמנון כרמי	
1972		יורם זינובר	
1973		איגור וילנסקי	
1974	גבי אלטמן		זורב דביר
1976	גבי אלטמן	אלכס מוסקוביץ	גבי אלטמן
1977		גבי סימון	גבי אלטמן
1980	אודי כרמי		
1990	ים מיכאלי		

בשנות ה-90 ובשנות האלפיים המשיכה הפועל חיפה במסורת, הצטיינה וזכתה במירב התארים.

נשים מהפועל חיפה שזכו בתואר אלופת ישראל

שנה	רומח
1957	מלכה קימל
1958	מלכה שמשוני (קימל)
1959	מלכה שמשוני (קימל)
1960	יחידה שלוש (כרמי)
1961	עדנה יורדן
1969	אילנה לנדאו
1976	תמר גרינשפון

1961 - השנה שבה זכתה קבוצת הסיוף של הפועל חיפה בכל התארים האפשריים.
אמנון כרמי - חרב
מיקי רון - רומח (פלורט)
יצחק קלעי - מאמן הקבוצה
ומר רוזנפלד - מזכיר המחלקה

מעצבי הסיוף בהפועל חיפה

יהודה כרמי (1902-1959)

האדם שהטביע את חותמו יותר מכל אדם אחר בתחום הסיוף בארץ ישראל היה יהודה כרמי. כרמי נולד בשנת 1902 בגרמניה. הוא היה שייך לדור היהודי בגרמניה שנסחף בלהט הרעיון הציוני, השתחרר מכבלי ההתבוללות, והעמיד עצמו לרשות הנוער הציוני. בשנת 1922 הוא עלה לארץ ישראל כחלוץ, עבד בייבוש הביצות בסביבות חדרה ובסלילת כבישים. במאורעות 1929 נתמנה למפקד העיר העתיקה. מסיבות שונות חזר לגרמניה, ובשנת 1933 שב לארץ ישראל כעולה בלתי לגאלי. החל משנת 1938 שימש כמנהל מחוז הצפון של חברת הביטוח "מגדל".

יהודה כרמי, מי שפיתח את ענף הסיוף בחיפה

כרמי היה סייף פעיל ובלט גם בענפי ספורט אחרים, כמו שיט ורכיבה על סוסים. בשנת 1941 נבחר יהודה כרמי ליו"ר התאחדות הסיוף בארץ ישראל. בשנים 1944-1945 הוא כיהן בתפקיד יו"ר אגודת מכבי חיפה, ובלט ביכולתו הארגונית ובניהול הפעילות השוטפת של האגודה. לפי בקשתו של עו"ד נחום חת (אז נשיא מכבי), הוא קלט לביתו שעל הכרמל את יצחק (קליין) קלעי ואת רעייתו, ואירח אותם במשך שנתיים. הוא שירת בצה"ל בדרגת סגן אלוף, ודוד בן גוריון מינה אותו לראש הולת"ם הראשון במחוז חיפה. הוא נפטר בשנת 1959.

יצחק קלעי (1917-1989)

ייצחק קלעי, אשר רבים רואים אותו כ"אבי הסיוף" בישראל, נולד בהונגריה בשנת 1917, ובגיל 15, עבר לווינה. לאחר פלישת הנאצים לאוסטריה (1938) חזר להונגריה. בתקופה זו תכנן יחד עם ידידו, אנדרה קבוש, אלוף אולימפיאדת ברלין (1936) בחרב, מסע תחרויות לישראל.

זוג הסייפים הוזמן למופע במצרים בנוכחות המלך פרוק, והכוונה הייתה להגיע, דרך מצרים, לישראל. פרטי המופע אורגנו, בין היתר, ע"י ג'ורג' פלש (ח"כ לאחר מכן), נציג מכבי ארץ ישראל, אולם המופע לא התקיים נוכח בריחתו של קלעי מהונגריה ועלייתו ארצה.

מסע תלאות ארוך ומייגע, דרך כמה ארצות, בא אל קצו עם הגעתו של קלעי ארצה כעולה בלתי לגאלי, בליל 20 במאי 1939. המעפילים נתפסו ונאסרו, ושוחררו רק לאחר זמן מה. צחוק הגורל הוא שב-20 למאי 1940 זכה יצחק קלעי לראשונה באליפות ארץ ישראל (פלורט). ראש השלטון הבריטי באותה התקופה העניק לו את מדליית הזהב, ואילו "הגברת הראשונה" מסרה לידי העולה הבלתי חוקי את הגביע!

יצחק קלעי החל את חייו החדשים בחוסר כל. נתמזל מזלו והוא נפגש עם יהודה כרמי, שהזמינו, יחד עם רעייתו, להתארח בביתו, אף על פי שטרם הכירו. קלעי ורעייתו התארחו אצל משפחת כרמי שנתיים, עד שהחלו להתבסס, ובהיעדר אפשרות למצוא מקור הכנסה כלשהוא החל קלעי לאמן קבוצות ילדים, שגובשו ע"י יהודה וחווה כרמי. התלמידים הראשונים היו שני ילדיהם של הזוג כרמי: אמנון בן ה-8, שהיה יו"ר איגוד הסיוף בישראל, ויחידה בת ה-10.

בשנת 1955 הוא עבר ממכבי להפועל, והקים את מחלקת הסיוף, כשהוא עצמו היה עד שנת 1960 אלוף הארץ בפלורט ובחרב. יצחק קלעי עסק שנים רבות כמורה לחינוך הגופני בבית הספר "ליאו-בק" בחיפה. גם בנו יהודה היה סייף בהפועל חיפה. יצחק קלעי נפטר בשנת 1989, בגיל 72.

יחידה שלוש (כרמי)

יחידה היא בתו של יהודה כרמי. היא נולדה ב-1929 וחזרה מגרמניה עם משפחתה לחיפה בשנת 1933. בגיל 10 התחילה את דרכה כסייפת מצטיינת במכבי חיפה והמשיכה בהפועל חיפה.

הסייף יצחק קלעי, שנקלט בארץ על ידי משפחת כרמי, צירף את יחידה לאימוני סיוף במועדונו הפרטי, ואחר כך הצטרפו ביחד למכבי חיפה.

ב-1944, בעודה בת 15, זכתה יחידה באליפות מכבי לנשים. במהלך הקריירה שלה היו תקופות מספר שבהן לא עסקה בסיוף. ההפסקה הראשונה הייתה כששירתה ב"הגנה" בשנת 1946. היא חזרה לעסוק בסיוף בהפועל חיפה בשנת 1958. בשנת 1960 היא זכתה באליפות ישראל במקום הראשון במסגרת המכבייה ובתחרות "מגן אוסטרמה" בין השנים 1968-1972 היא אימנה בבית הלוחם, ולאחר סיום הקריירה שלה הפכה לשופטת במסגרת תחרויות איגוד הסיוף ובית הלוחם.

יחידה פרשה מפעילות לאחר שנפצעה ב-1975, בעת התקפה של חולה נפש על הקונסוליה הישראלית בדרום אפריקה. בנה, יאיר שלוש, היה סייף מצטיין שהתאמן בהפועל חיפה, ובעת שליחותם בדרום אפריקה ייצג את דרום אפריקה במכבייה ה-9, שנערכה ברמת גן בשנת 1973.

אמנון כרמי

אמנון הוא בנו של יהודה כרמי, יליד 1931. הוא זכה באליפות הראשונה בשנת 1943, בהיותו בן 12. לאחר שירותו הצבאי למד כרמי משפטים בירושלים והמשיך להתחרות בסיוף. בשנת 1956 הוא חזר לחיפה כעו"ד והמשיך להתחרות עד שנת 1965. הוא היה אלוף ישראל ואלוף המכבייה ה-7, והשתתף כחבר נבחרת ישראל והפועל בתחרויות בחו"ל.

בשנת 1965 התמנה לשופט בבית המשפט בצפת על ידי דב יוסף, ובאותה שנה אף נבחר כיו"ר איגוד

הסיוף בישראל. בתקופתו התפתח מאוד הענף, קמו סניפים חדשים והושגו הישגים מרשימים בקנה מידה ישראלי. בעת כהונתו נקבעו לראשונה קריטריונים ספורטיביים לבחירת ספורטאים לנבחרות השונות. זאת ועוד, הוא תרגם, יחד עם עמנואל גיל, את חוקת הסיוף לעברית, ויחדיו הם פעלו לקביעת מונחי סיוף בעברית.

אמנון כרמי כונן מערכת יחסים עם מזרח אירופה, ורכש משם ציוד רב כמו להבים, מסלולי סיוף ומכונות שיפוט. בשנות ה-60 הוא נבחר על ידי עיתון מעריב כ"עסקן מצטיין" וזכה בגביע.

מיכאל רון

מיכאל רון נולד בחיפה בשנת 1933. הוא החל את הקריירה שלו בגיל 12 במועדון הפרטי של יצחק קלעי על הכרמל. הישגו הראשון היה זכייה באליפות חיפה לנוער בפלורט. במשחקי המכבייה השלישית (1950) הוא צורף לנבחרת הישראלית בפלורט, שזכתה במקום השני. לאחר המכבייה הרביעית שבה נמנה עם נבחרת הפלורט, התחיל רון לעסוק גם בחרב והשיג הישג נכבד ראשון במקצוע זה, עת זכה במקום החמישי במשחקי המכבייה החמישית (1957). ב-1958 הוא זכה באליפות ישראל בחרב, וב-1959 באליפות הפלורט. כישורנותו הרבים (היה גם אתלט מצטיין ומתעמל מעולה בביה"ס הריאלי) סייעו להפועל חיפה לזכות בתואר אלוף המדינה בשני המקצועות.

מלכה קימל - שמשוני

מלכה נולדה בשנת 1936. היא החלה את פעילותה הספורטיבית כמתעמלת במכבי חיפה, ובגיל 15 עברה למחלקת הסיוף בהדרכתו של יצחק קלעי. בשנת 1955 עברה יחד עם קלעי לשחק בשורות הפועל חיפה.

מלכה קימל - שמשוני הייתה האלופה הראשונה בישראל בסיוף, כשזכתה בתוארי אליפות בשנים 1957 – 1959 (3 פעמים). היא השתתפה בשלוש מכביות (1953-1961), ובמכבייה החמישית (1957) זכתה במקום הראשון. היא התחרתה רק במקצוע פלורט, ופרשה מן התחרויות בשנת 1963, לאחר שילדה את בנה הראשון.

אורי שמשוני

אורי שמשוני נולד בשנת 1937 בפתח תקווה, והתחיל לסיוף רק בגיל 20. הוא השתתף בשלוש מכביות ובשני כינוסי הפועל. שמשוני התחרה בפלורט, בחרב וגם בדקר, ובמסגרת הקבוצתית בכל שלושת המכשירים. הוא

השתתף במסגרת קבוצת הסיוף של הפועל חיפה במשך 14 שנה, ואימן בטכניון במשך 18 שנה (החליף את רפי ליאור שנסע לחו"ל).

אנדריי אלטמן (1924-1995)

אנדריי אלטמן נולד בשנת 1924 בעיר טימישוארה (רומניה). הוא התחיל את הקריירה הספורטיבית שלו באמצע שנות ה-30 באגודת הספורט של אוניברסיטת "פוליטכניקה - פולי" טימישוארה. הוא התחרה בחרב ובפלורט, והיה אלוף רומניה בחרב. בשנות ה-50 התחיל לאמן בטימישוארה, והצלחתו הגדולה ביותר הייתה חניכו, יונל דרימבה (Ionel Drimba), שהיה אלוף אירופה ואלוף העולם מטעם רומניה.

אנדריי אלטמן בשעת אימון באולם הפועל חיפה

אודי כרמי

אודי הוא בנו של אמנון ונכדו של יהודה כרמי. הוא נולד ב-1960, והחל את צעדיו הראשונים בתחום הסיוף בשנת 1965 בבית הפועל. הוא עבר לצפת למספר שנים עם משפחתו, חזר לחיפה בשנת 1969, והמשיך להתאמן בהדרכתו של אנדריי אלטמן ולאחר מכן אצל משה חומוט.

במקביל להצטיינותו כספורטאי, השכיל אודי להפוך רעיון וחלום של שנים רבות למציאות: החדרת ההוראה של הסיוף לבתי הספר היסודיים בחיפה, ובמקביל, פתיחת בית הסיוף בעיר. בראשית שנה "ל תשמ"ב (1981) החלו ב-13 בתי ספר בעיר שיעורי סיוף במסגרת הלימודים הפורמליים.

בית הסיוף החל את פעילותו במהלך חודש אפריל 1982, כשבאותה השנה נרשמו למעלה מ-60 ילדים לחוגי הסיוף. הפרויקט פעל עד שנת 1984, ואז נסגר, מאחר שאודי כרמי עבר להתאמן ולהתחרות בגרמניה למשך 3 שנים. בגרמניה התאמן אצל מיטב המאמנים. הוא חזר לארץ ב-1987, והתכוון למשחקי האולימפיאדה בסיאול (1988). מכיוון שתחרויות הסיוף התקיימו ביום כיפור, הוא נאלץ לבטל את השתתפותו באולימפיאדה.

בשנת 1988, לאחר 23 שנות פעילות (1965-1988), תלה אודי את נעלי הסיוף ופתח בקריירה חדשה, ולא פחות מפוארת, כמאמן. באותה השנה הוא החל לאמן בבית הפועל,

אודי כרמי המאמן שהביא את מחלקת הסיוף להישגים מרשימים. בחברת תומר אור (מימין) שזכה בתואר אלוף העולם

בשנת 1964 הוא עלה ארצה בהיותו בן 40, והתחיל מייד לאמן בהפועל חיפה, לאחר שיצחק כהנא, אז המזכיר הכול יכול של הפועל, צירף אותו לסניף. אנדריי אלטמן אימן עד שנות ה-70 את מיטב הסייפים של הפועל חיפה, ביניהם כרמי, צורף ואחרים. משנת 1972 ועד תחילת שנות ה-80 הוא אימן את נבחרת ישראל. הוא נפטר בשנת 1995 בהיותו בן 71.

אילנה לנדאו (1940-2007)

אילנה לנדאו נולדה ב-1940 למשפחת רוזנפלד. היא הצטרפה לסיוף בהפועל חיפה בעת לימודיה במכון וינגייט. בשנת 1969 זכתה באליפות הארץ בסיוף. היא השתתפה בשלוש מכביות (השישית עד השמינית) שהתקיימו בשנים

1961 - 1969. במכבייה

השמינית זכתה במדליית

זהב קבוצתית ובמדליית

כסף אישית. אילנה

פרשה מפעילות ב-

1970, בעת הריונה השני.

אילנה שימשה כמורה

לחינוך הגופני למעלה

מ-20 שנה בתיכון קריית

חיים והקימה את

הקבוצה הראשונה של

"הקרייתים" בכדורעף

(נשים). לאחרונה, החלה

להשתתף בספורט ההליכה, וגם בענף ספורט זה כבר זכתה בגביעים רבים.

גבריאל (גבי) אלטמן

גבריאל אלטמן הוא בנו של אנדריי. הוא נולד בשנת 1958 בטימישוארה (רומניה), ובגיל 6 (1964) עלה ארצה עם הוריו לחיפה, למד בבית הספר הריאלי ומאוחר יותר בטכניון. הוא התחיל לסייף בגיל 7 בהפועל חיפה, ואת מסכת הישגיו החל בתחילת שנות ה-70. הוא זכה ב-15 תארים באליפויות ישראל משנת 1974 עד שנת 1981, שלושה מהם ברומח (1974, 1976, 1978) וחמישה רצופים בדקר (1976-1980). גבי זכה גם באליפות בפלורט, ומשנת 1975-1982 ניצח באליפות הדקר. במסגרת המכבייה ה-11, בשנת 1981, זכה גבי אלטמן במדליית ארד. באותה השנה (1981) השתתף בתחרויות האוניברסיאדה שנערכו בבוקרסט (רומניה), הצליח בשלושת הסיבובים הראשונים בתחרויות הדקר וסיים בין 48 הסייפים הראשונים. בין הישגיו הבולטים היו הניצחונות על האלוף האולימפי – פגלובסקי מפולין. מסיבות אישיות הוא פרש מתחרויות בשנת 1982, ומאז ועד היום ממשיך להתאמן להנאתו במרכז הסיוף בקריית אליעזר. גבי אלטמן משמש היום כחבר הנהלת איגוד הסיוף.

תמי גרינשפון - אולמן

תמי גרינשפון נולדה בחיפה ב-1954. כתלמידה, התבלטה באתלטיקה קלה, והייתה בין המצטיינות בארץ בריצות הבינוניות. בגיל 17 הצטרפה למחלקת הסיוף של הפועל חיפה ביוזמתו של אמנון כרמי. בגיל 22 כבר הייתה אלופת ישראל בפלורט (1976). היא זכתה

במדליית זהב קבוצתית במסגרת המכבייה ה-9 (1973). במסגרת לימודיה לתואר ראשון בארה"ב השיגה הישגים נאים בתחרויות חשובות באוניברסיטה בפנסילבניה, והיא דורגה שנייה בארה"ב. תמי פרשה מסיוף פעיל בגיל 22, ושימשה כיו"ר עמותת הסיוף בהפועל חיפה הנתמכת על ידי רשות הספורט העירונית. גם שלושת ילדיה של תמי מסייפים בעמותה.

תומר אור

תומר אור נולד בחיפה ב-1978, החל לעסוק בסיוף בגיל 8. בשנת 1998 הוא זכה באליפות העולם לנוער, לאחר שגבר על כל 12 יריביו בגמר שנערך בוונצואלה. בשנת 2002 הוא זכה במקום הראשון בתחרות סבב עולמי שנערכה בהונגריה. הוא היה אלוף ישראל 9 פעמים, הגיע 11 פעמים לגמר גביע העולם, 4 פעמים זכה במקום הראשון. בגיל 15 וחצי זכה אור במדליית הכסף באליפות העולם עד גיל 20. במסגרת תחרות גביע אירופה לקבוצות בפאריס ניצח אור את אלוף העולם, סרגיי גלוביצקי, 1:3. דינמו קייב ניצחה באותה תחרות את הפועל חיפה בתוצאה 39:45. גם בשנת 2006 זכה תומר אור במדליית זהב בסבב הגביע העולמי ברומח שנערך בקובה. הוא ניצח בגמר סייף מצרי, והבטיח את השתתפותו באליפות העולם. מדורג בין 16 הראשונים בעולם מאז 2002.

(בתקופת שהותו בגרמניה מחלקת הסיוף התנהלה כחוגים לצעירים), ולאחר מכן אימן במחלקת הסיוף שעברה לרשות עיריית חיפה.

אמנון כרמי בדרך לניצחון במכבייה ה-6 שנערכה בשנת 1961

במקביל לפעילותו כמאמן סייפי חיפה, שימש אודי כרמי מספר שנים בשנות ה-90 כיו"ר איגוד הסיוף בישראל, ובכך היה לדור השלישי במשפחה זו ששימש בתפקיד. גם היום שוקד אודי על קידום ענף הסיוף בחיפה, והראה לכך היא שבעשור האחרון הפכה האליפות הקבוצתית לנחלתה של העיר חיפה.

קבלת פנים לאלוף עולם - תומר אור

על אנשים ומעשים

אלופה חדשה בסיוף

בשבוע שעבר, התקיימה אליפות ישראל בסיוף לנשים לשנת 1960. את הכתר – האליפות, נטלה יחידה שלוש, צעירה חיפנית, נשואה, ואם לשני בנים, שהאחד בן 9 והשני בן 3.

- "מתי התחלת להסתייף?" מתשובתה של יחידה, הוברר לנו שהסיוף טבוע בדמם של בני משפחת כרמי: אביה ז"ל היה יו"ר איגוד הסייפנים בישראל, ושני אחיה - אמנון וערן - הם חברים בסגל הסיף האולימפי של ישראל. יחידה התחילה לעסוק בסיוף כבר בגיל 9... עם בואו לארץ של יצחק קלעי, שהחל לארגן אז קבוצות סייפנים וסייפניות מבי-הנוער ומקרוב המבוגרים. יחידה כרמי, הייתה תלמידתו הראשונה של מאמן הונגרי זה - סייפה עד גיל 18 ואז החליפה את המדים הלבנים במדי החקי של צה"ל ... לאחר שחרורה מהצבא נישאה. והחלה לשאת בעולה של משפחתה.

עברו 12 שנה. הבנים גדלו כבר, ויחידה הרגישה צורך לחזור לפעילות ספורטיבית. היא החליטה לבחור בהתעמלות, אך בהשפעת שני אחיה הסייפנים, חזרה היא לסיוף. האימונים היו מפרכים לאחר הפסקה

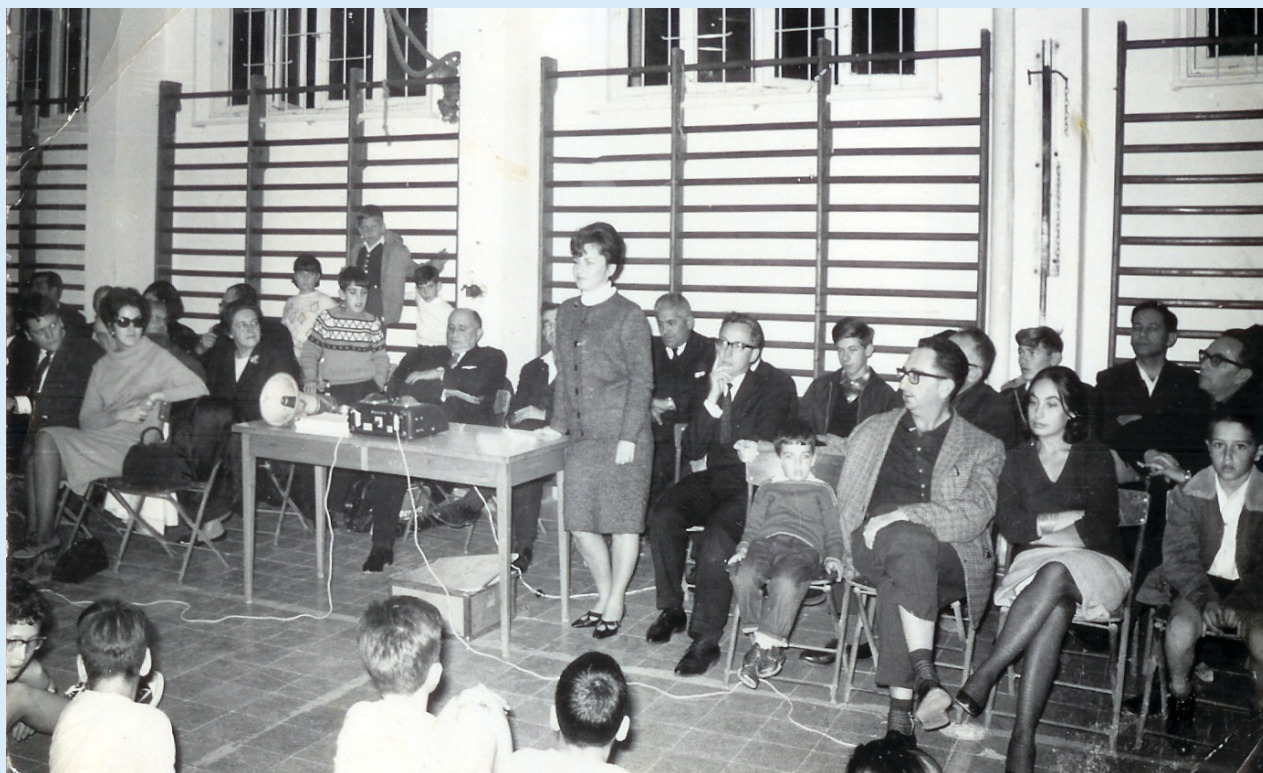
כה ארוכה, ובינתיים אף גדל דור חדש של סייפניות צעירות. לאט לאט החליטה יחידה להיזכר שוב ב: "טוש!" "אונגה!" "עלה!" "פסה!" ושאר מילות הקסם של אמנות הסיף. והתוצאות לא איחרו לבוא. מהמקום הרביעי בתחרות הגביעים ע"ש יעל וחנה סנש טיפסה יחידה שלוש תוך חצי השנה האחרונה לפסגה, והשיגה את המקום הראשון בין נשות הארץ (אגב, סגנית האלופה - יעל יורדן - גם היא חיפנית..).

מה דעתה של אלופת ישראל על עתיד ענף זה? בפיה של יחידה דברים בוטים וקשים נגד התאחדות הספורט הישראלית: "מדוע מסרבים הם לשלוח משלחת סיוף לאולימפיאדה ברומא? הרי סייפני ישראל נמצאים כבר מספר חודשים באימונים אינטנסיביים, העומדים ברמה בין-לאומית, והוכיחו עצמם הן בתחרויות פנימיות והן במכבייה האחרונה".

וליחידה יש טענות גם נגד העיתונות הישראלית שאיננה עושה פרסום מספיק לתחרויות הנערכות בארץ. היא אומרת: "מי בא כיום לתחרות סיוף? רק הסייפנים ובני משפחותיהם. איפה הקהל הרב שהיה בא לפני שנים? ובכלל, מדוע מקפחים את הספורט האצילי הזה?"

חיפה העובדת - שבועון מועצת פועלי חיפה

משה גוטר 15.6.1960

חלוקת הפרסים בתחרות סיוף בסניף הפועל חיפה ב-1972. בצילום יחידה שלוש כשופטת ראשית